

Eskola-porrotaren berezitasunak Gipuzkoan. Azterketa estatistikoa

OHOko Ikuskaritza

Hezkuntz ikertzaileen atentzioa, neurri handi batean bereganatzen ari da eskola-porrota eta problematika honetaz idatzitako literatura ugaria da. Eskola-porrotaren mota askotako etiologia dela eta, dimentsio anitzeko analisia jasan dezake errealitate honek, eta, honexegatik, nahiz soziologiaren nahiz psikologiaren edo pedagogiaren esparruetatik ikertu izan da.

Ez da artikulu honen helburua ikuspegi horietatik egindako burutazio teorikoei ezer berririk gehitzea, baizik datu zehatzei buruzko kontsiderazioak eskaintzea: eskola-kalifikazioei buruzko kontsiderazioak, hain zuzen.

Eskola-porrotari buruzko ikerketei egiten ohi zaizkien kritikak, bakarrik eta soilik eskola-kalifikazioetatik abiatutako ikerketei eginak behintzat, ebaluatze-sistemak berarekin daraman problematikan oinarritzen dira, hots: baliozko erizpidetzat har daitekeen arau objektiborik eza, kalifikazioen subjektibotasuna, alderdi instrukturiboen lehentasuna alderdi hezitzaileen kaltetan, etab.

Aipatutakoaz eztabaidan sartu baino lehen, ondorengo hiru argudioetan finkatzen dugu gure ikuspegia: irakasleagoak emandako kalifikazioak bazterrezinezko bide gertatzen dira eskola-erren-

dimenduari dagokion jatorrizko errealitatearekin harremanetan jartzeko; bigarren, egindako ikerketetatik jakin daitekeenez, kalifikazio horiek egonkortasun handieneko igarpen-faktoretzat kontsideraturik daude goiko irakasmailetan, eskola-errendimenduari dagokionean; azkenik, kalifikazioek hartzailearentzat dute garrantzi handia, honek arrakastaren ala porrotaren froga objektibotzat bait dauzka.

Porrota hitza erlatiboa da, eta bere esanahia, definizioaren arabera. Definizio-saioei, berriz, heziketaren garapenari buruzko filosofia eta eritzi desberdinak datxezkie beti.

Hemen erabilitako arrakastaren eta porrotaren esanahia estatistikoa da eta Ikuskaritza honek dituen Aktetan azaldutako emaitzetan oinarritua. Porrotaren esanahia ez da, horregatik, irakasle bakoitzak ezartzen duena besterik, bere eritziaren arabera *curriculum*-eko arlo desberdinak gaindituztat ala gabetzat ematerakoan.

Artikulu honetan burututako kontsiderazioak, ikasturte bakoitzaren bukaeran egindako datu-ikerketetatik atera dira, azken hiru ikasturteetako (83/84, 84/85 eta 85/86) datuetatik, alegia. Hiru sareetan (transferitua, ikastola, pribatua) eskolaturiko Gipuzkoako OHOKo ikasleei dagozkienak dira: Hasiera- eta Erdiko Zikloetako azken irakasmailetakoak eta OHOKo 2. etapa osatzen duten hiru irakasmailetakoak.

1. taula

	Eskola-porrota 83/84		Eskola-porrota 85/86		Eskola-porrota 86/87	
	Ikasleen kopurua	% Porrota	Ikasleen kopurua	% Porrota	Ikasleen kopurua	% Porrota
H.Z.	12.960	8,36	11.928	8,84	11.118	8,31
E.Z.	13.532	16	13.086	22,05	13.184	20,36
6. m.	13.083	33,50	13.092	33,18	12.956	31,03
7. m.	12.674	39	12.706	37,23	12.921	35,10
8. m.	12.137	31,11	11.889	29,04	12.446	28

Gipuzkoa baino esparru zabalagoak hartzen dituzten ikerketa estatistikoek aldarrikaturikoa baieztatu egiten dute aurreko taulan azalduko datuek, hots: OHOKo ikaslegoaren eskola-porrotaren kopuru kezkarria.

Gipuzkoan, 85/86 ikasturtea bukatzean, OHOKo 8. maila eginda, Eskola-Graduatu titulua lortu ez zuten ikasleen kopurua

% 28ra iristen da. Obligaziozko eskolatzeepea ikaslegoaren zati batek 8.a baino beheragoko irakasmiletan bukatzen duela gaineratzen badugu, porrot erreala seinaturaluriko hori baino handiagoa dela aurkituko dugu. Orokortzat, oinarrizkotzat eta derrigorrezkotzat jotako heziketa hiru ikasletatik batek ezin duela gainditu, esan nahi du honek.

Hala ere, azken hiru ikasturteetako 8. mailako porrotaren datuak alderatuz, tasa honen jaitsiera nabarmentzen da, 3 puntu baino handiagokoa, hain zuzen: 83/84eko % 31,11tik 85/86ko % 28ra pasaz.

Beste zikloetan, alderantziz, ez da joera hori ikusten: Hasiera-Zikloan mantendu egiten da tasa, eta Erdiko Zikloan gora egin du garbi.

OHoko irakasmilak zeharko porrotaren bilakaera azaltzen duten datuak goitik behera irakurriz, ikusiko dugu porrotaren banaketa ez dela konstantea, baizik aurrerakorra eta metagarria, 7.etik 8.erako pasabidean ez bada; 7. irakasmila, hain zuzen, porrot-tasa handiena metatzen duena bait da.

Azpitarratu beharreko beste alderdia, zera da: Erdiko Zikloaren eta 2. etapako 1. irakasmilaren arteko porrotaren igoera nabaria; izan ere, eskolatzee-urte batean % 10 baino gehiago hazten da tasa. Honegatik, porrot altuenekoa da OHoko bigarren etapa, derrigorrezko eskolatzee-aldian, eta, zioen analisisetan sartu gabe, une zehatz honetan elkartzen diren baldintza batzuk aztertzeak egokia dirudi: gaztaroaren hasiera, antolamendu-aldaketekin batera sortutako irakaslegoaren espezializazioa eta horrek eskola mailan dakarren ikasleen gogoak pizteko eragozpen gero eta handiagoa, edukinen nagusitasunaz markaturiko programak, etab.

2. taula: CURRICULUMAREN ARLOZ ARLOKO PORROTA (%tan adierazita)

85/86 IKASTURTEA

	Gaztelania	Euskara	Hizkuntza berria	Matematika Natur Zientziak 6,7,8. mailan	Gizarte- Zientziak 6,7,8. mailan
				Matematika H.Z. eta E.Z.	Esperientzia. H.Z. eta E.Z.
H.Z.	5,67	4,72		6,31	3,16
E.Z.	13,99	12,27		13,81	10,89
6. m.	16,73	14,77	16,69	22,21	13,64
7. m.	18,46	16,07	19,39	26,37	15,70
8. m.	18,05	13,61	16,34	24,24	16,63

84/85 IKASTURTEA

	Gaztelania	Euskara	Hizkuntza berria	Matematika Natur Zientziak 6,7,8. mailan	Gizarte- -Zientziak 6,7,8. mailan
				Matematika H.Z. eta E.Z.	Esperientzia. H.Z. eta E.Z.
H.Z.	6,74	4,79		6,48	3,17
E.Z.	14,56	12,74		15,72	11,51
6. m.	17,57	14,67	18,10	23,53	15,35
7. m.	19,27	16,56	20,58	26,68	16,46
8. m.	19,56	13,85	17,41	25,03	16,12

83/84 IKASTURTEA

	Gaztelania	Euskara	Hizkuntza berria	Matematika Natur Zientziak 6,7,8. mailan	Gizarte- -Zientziak 6,7,8. mailan
				Matematika H.Z. eta E.Z.	Esperientzia. H.Z. eta E.Z.
H.Z.	7,13	4,70		8,15	3,15
E.Z.	14,12	12,37		15,42	11,97
6. m.	17,15	15,01	18,25	23,99	16,35
7. m.	20,51	16,03	22,53	28,61	19,37
8. m.	22,03	15,33	19,83	26,81	17,57

Ondoko tauletan, OHoko curriculum-eko arlo bakoitzeko porrot-tasa azaltzen zaigu, ondoz ondoko hiru ikasturteetan barrena eta Hasiera-Zikloan, Erdiko Zikloan, 6.ean, 7.ean eta 8.ean lorturiko emaitzei dagokiena. Argitzea komeni da, arlo hauek ez datozela guztiz bat ziklo desberdinekin: 2.b, 6, 7 eta 8. irakasmailetan Matematika eta Natur Zientziek multzo bakarra osatzen duten bitartean, Hasiera eta Erdiko Zikloetan Matematika arlo bakar bezala azaltzen da, eta aurreneko bi Ziklo hauetako Esperientzia arloak Gizarte- nahiz Izadi-arloak harrapatzen ditu.

Ikaslearen heziketa osoan berebiziko garrantzia duten zenbait arlotako datuak ez dira azaltzen, hala nola, Hezkuntza Fisikoa eta Kirolak, Hezkuntza Estetikoak, Teknologiaurrea, Erlijioa edo Etika; eskola-porrotean duten pisu eskasarengatik ez dira ageri (85/86 ikasturtean Hezkuntza Fisikoak % 1, Hezkuntza Estetikoak eta Teknologiaurreak % 3,41, Erlijioak edo Etikak % 1,29).

Zalantzarik gabe, curriculum-eko arlo guztiek, bakoitzak bere jatorrizko esparruan, eragin pertsukoa dute pertsonaren garapen

osoan. Horregatik, azken arlo hauek, batetik, eta tradizioz oinarritzotzat jotako arloek, bestetik, metatzen dituzten porroten arteko erabateko desoreka ikustean, ondorengo galderak sortzen zaizkigu:

- Gizarte-presioak estutzen al du OHO, ikasketa-mota batzuk bazter ditzan, batez ere azken hauek haurtzaro eta gaztaroaren bilakaeran ezinbestekoak jotzen badira?
- Ikasle guztiak jatorriz trebeagoak al dira arlo batzuetarako besteetarako baino?
- Desberdina al da arlo-multzo bakoitzari emandako garrantzia, eta, ondorioz, desberdinak al dira eskatutako jakintza-mailak?
- Musika, Hezkuntza Fisikoa eta abar bezalako arloetan, irakasle espezializaturik ezak eraginik bai al du?
- Eskolak, formazioaren kaltetan, izaera batez ere informatiboarekin segitzen al du?

Hauek, eta beste hamaika galdera jar zitezkeen.

Bestalde, gure iruzkina oinarritzotzat jotako arloetara mugatuz, gainditu gabeen portzentaiarik handiena metatzen dutenak honako hauek dira, handienetik txikienera: 1) Matematika eta Natur Zientziak arloa; 2) Espainiako Hizkuntza; 3) Hizkuntza Modernoa; 4) Euskara eta Gizartea.

Matematika eta Natur Zientziak arloko porrotaren pisua azpimarratzeak merezi du, porrot osoan duen eragin handiagatik. Arlo honetako porrota hain da handia, non Matematika gainditu gabeko ikasleago bakarrik kontutan harturik, 4 edo 5 puntu gorabehera, porrot osoa lortu baitaiteke. Matematikan eta Natur Zientzietan porrot egindako ikasleagoaren zati handi batek OHOk 8.ean ere porrot egiten duela, esan nahi du honek:

	PORROT OROKORRA	MATEM. eta NATUR Z. etako PORROTA
83/84	31,1	26,8
84/85	29,04	25,03
85/86	28	24,24

Euskara arloari dagokionean, datuen analisisik zera ondoriozta daiteke: porrot-tasa antzekoak gertatzen direla hiru hizkuntz ereduetan. Zehaztu beharra dago, haatik, curriculum-eko beste arloe-

tan ez bezala, hiru hizkuntz ereduak bakoitzean ezarritako helburuek hizkuntzaren menperatze-maila desberdinak dakartzatela, eta, horregatik, kalifikazio berberak egoera desberdinak adierazten dituela hizkuntz ereduaren arabera.

Curriculum-eko arlo desberdinetako porrotarekin jarraituz, nabarmendu beharreko beste alderdia, zera da: batetik, arlo bat edo bi eta, bestetik, 3 edo gehiago gainditu gabe uzten dituzten ikasleen portzentaia. 100 ikasletatik 8 bat lehen egoeran daude; 23 ikaslek, berriz, 3 arlo edo gehiago ditu gainditu gabe. Aurrenekoek agian gaindituko dituzte utzitako arloak, nahiz ikasturtea errepikatuz, nahiz Heldutasun-Probaren bidez. Bigarrenekoetan, proportzio txikiagoan gertatzen da errekupeazio hau, eskola-sistemaren barruan behinik behin.

Azalduriko datu estatistikoekin, eskola-porrotari lotutako problemaren garrantziko hedadura nabarmendu nahi izan da soilik.

Jatorrizko faktoreak eta egoera eragileak, nahiz eskolakoak nahiz girokoak, nahiz instituzionalak nahiz pertsonalak, erasotze hutsez ez da beti gauzatu ahal izango irtenbidea. Hala ere, faktore eta eragileok sorturiko ondorioak orekatzen saiatuko diren neurriak plazaratu beharra dago: izan ere, heziketa-maila oinarriko eta orokorrean ikaslearen % 28ak porrot egiten dion gizartea beharturik dago premiazko zuzentze-neurriak lehenbailehen hartzera.

O. I.

- 1 Eskola-Graduatu titulua erdiesteko azterketak. Aurreko urtean OHoko 8.ean eskolaturiko ikasleek dute azterketa hauetarako eskubidea, arlo guztiak gainditu ez badituzte.

**CARACTERISTICAS DEL FRACASO ESCOLAR EN GUIPUZCOA.
ANÁLISIS ESTADÍSTICO**

**CARACTERISTIQUE DE L'ÉCHEC SCOLAIRE DANS LA
PROVINCE DE GUIPUZCOA. ANALYSE STATISTIQUE**

En el trabajo presente, la Inspección de la EGB de Guipúzcoa, nos ofrece los cuadros estadísticos básicos con que ilustrar los rasgos peculiares del fracaso esco-

lar en la Provincia. En una secuencia de datos, podemos contemplarlo en los años sucesivos (1983-84, 1984-85, 1985-86, 1986-87).

El nivel del fracaso escolar puede ser observado desde el ciclo inicial y ciclo medio hasta el octavo de EGB: de las cifras, significativas todas ellas, puede subyarse que un 28% de los que terminaron el octavo curso no lograron el título de graduado escolar (1986-87).

El cuadro por asignaturas no deja de tener interés, tendiendo a aumentar los porcentajes de fracaso en años sucesivos (1983-86), lo mismo en lenguas, matemáticas, ciencias naturales que ciencias sociales, precisamente por este orden decreciente: matemáticas y ciencias naturales, español, idioma moderno, euskera y ciencias sociales. El fracaso general viene constatado con los siguientes tantos por cientos: 31,3% en 1983-84, 29,04% en 1984-85 y 28% en 1985-86.

Afin d'effectuer le présent travail, l'Inspection de l'E.G.B. de Guipúzcoa a mis à notre disposition les tableaux statistiques de base pour illustrer les traits particuliers de l'échec scolaire dans cette province. A travers certaines données, nous pouvons constater cet échec portant sur les années successives (1983-84, 1984-85, 1985-86, 1986-87).

On peut observer le niveau de l'échec scolaire depuis le cycle initial et le cycle moyen jusqu'en quatrième (octavo de E.G.B.). Des chiffres significatifs, il découle que 28% des élèves qui ont terminé la quatrième n'a pas pu obtenir le diplôme de graduado escolar 1986-87 (Brevet du premier cycle).

Le tableau établi par matières ne manque pas d'intérêt. Les pourcentages d'échec ont tendance à augmenter dans les années successives (1983-86) aussi bien en langues, mathématiques et sciences naturelles qu'en histoire-géographie, précisément dans cet ordre décroissant: mathématiques et sciences naturelles, langue espagnole, langue vivante, langue basque et histoire-géographie. L'échec se mesure dans les pourcentages suivants: 31,1% en 1983-84; 29,04% en 1984-85 et 28% en 1985-86.